

THE CROSSING (Flukten Over Grensen)

Norveška, 2020 / 85 min

Pustolovski film

Priporočen ogled otrokom od 12. leta naprej

Režija: Johanne Helgeland

V glavnih vlogah:

Anna Sofie Skarholt (Gerda)
 Bo Lindquist-Ellingsen (Otto)
 Samson Steine (Daniel)
 Bianca Ghilardi-Hellsten (Sarah)
 Henrik Siger Woldene (Per)
 Luke Niete (Herman)
 Julius Robin Weigel (Hans)
 Kari Simonsen (Wilhelmine)

THE CROSSING je zgodba o 10-letni Gerdi in njenem malo starejšem bratu Ottu, ki se odvija med drugo svetovno vojno. Njuni starši na skrivaj sodelujejo v norveškem odporiškem gibanju. Tik pred božičem leta 1942 starše aretirajo, tako da otroka ostaneta sama. Še isti dan pa najdeta doma v kleti Sarah in Daniela, ki se morata skrivati, ker sta Juda. V klet sta ju skrila Ottova in Gerdina starša. Hitro spoznata, da morata dokončati, kar sta začela starša in da morata Danielu in Sarah pomagati pobegniti iz nacistične Norveške v nevtralno Švedsko, kjer ju čaka njun oče. THE CROSSING je film o zaupanju, zvestobi in velikem pogumu najmlajših otrok.

Glavne teme:

Bežanje, pomoč drugim, odporiško gibanje med drugo svetovno vojno, nacionalsocializem, manjkajoči starši, bratje in sestre, kaj je "prav", zaupanje, oproščanje, opravičenje

Ključni pojmi: vojna, beg, aretacija staršev, zapuščeni otroci

Glavni junaki v filmu THE CROSSING:

Sarah in Daniel:

Sta norveška Juda, ki morata sama bežati pred nacisti. Njun oče ju čaka v sosednji Švedski. O pobegu so se prej že pogovarjali, tako da mali Daniel ve, kdaj in kako mora stopiti v stik z norveškim odporiškim gibanjem. Je starejši od sestrice Sarah in je odgovoren zanjo. Daniel rad sledi občutku, se hitro odziva in tudi kritično razmišlja. Je zelo nezaupljiv do drugih ljudi. Sarah, ki je od vseh otrok najmlajša, pa je zaupljiva in se zlahka spoprijatelji z drugimi. Všeč ji je tudi Gerda in njen način praznovanja božiča. Tudi v najbolj brezupnih situacijah najde upanje.

Gerda in Otto:

Sta otroka, ki ugotovita, da imata starše in teto v norveškem odpornem gibanju, ki se bori proti nacistom in pomaga preganjanim prečkati norveško mejo s Švedsko. Gerda je zelo odločna, prijazna in pogumna deklica. Rada ima zgodbe, predvsem Tri mušketirje, tudi njej pa je zelo blizu njihov izrek: Vsi za enega, eden za vse!

Zgodbo v filmu pripoveduje Gerda, ko je že stara.

Na začetku je videti, da Otta privlači nacizem. Oče njegovega najboljšega prijatelja ga vabi tudi med Hitlerjevo mladino. A potem vseeno pomaga pri Gerdinem načrtu za pobeg, saj noče pustiti sestrice same. Sčasoma vendarle tudi sam ugotovi, da je pomoč Danielu in Sarah edino pravilno. Kmalu postane celo glavni strateg in zaščitnik skupine.

Sarah in Daniel sta zrcalni podobi Gerde in Otta, tako po letih kot vlogah (odgovornejši in resnejši starejši brat, prijazna, pogumna in razposajena sestrice). V filmu se ta zrcalna podoba večkrat poudari (na vlaku, na primer).

Gerda: "Saj smo samo otroci, nič nismo mi krivi. Samo drug drugega imamo."

Predlogi za vprašanja:

Kako bi opisali Sarah, Daniela, Gerdo in Otta?

So si otroci med sabo različni? Kaj imajo skupnega?

Gerda vidi v njih štiri mušketirje. Kdo so mušketirji? Za kaj se borijo?

V drugih vlogah:

Gerdin in Ottov bratranec, teta in starši. Vsi sodelujejo v norveškem odporiškem gibanju proti nacistom.

Za ljudi, ki jih otroci srečajo na poti, bi težko rekli, da so samo "dobri" ali samo "slabi". Med njimi so policist, sprevodnik na vlaku, starka in nemški policist/stražar na meji.

Na begu se otroci marsikaj naučijo. Daniel in Sarah se zavedata, da gre za njuno življenje in svobodo. Otto se nauči prepoznati nevarnost. Gerda živi kot mušketir: Vsi za enega, eden za vse! Čeprav ne ve vedno, kako zelo pomembne so njene odločitve. Na poti spoznavajo različne ljudi, nekateri jim pomagajo, spet drugi jih izdajo.

Predlogi za vprašanja:

Kakšne ljudi srečajo Daniel, Sarah, Gerda in Otto na begu?

Kako vedo, komu lahko zaupajo?

Odgovori/primeri:

Policist ob aretaciji staršev zašepeta: Če ju ne bomo našli, bodo šli vajini starši lahko domov.

Sprevodnik na vlaku takoj vidi, da sta Daniel in Sarah na begu. Otrokom ne zaračuna vozovnic in poskrbi, da vsi štirje otroci izstopijo na postaji, ne da bi jih opazili Nemci.

Že kar preveč prijazna **starka**, ki otroke povabi k sebi domov, jih nahrani in zamoti, medtem ko gre sama obvestit policijo. Otroci pravočasno pobegnejo, saj v njeni spalnici najdejo Hitlerjevo fotografijo.

Mlad nemški stražar, ki najde otroke v gozdu, a to zamolči svojemu poveljniku in jim tako pomaga pobegniti. Mogoče jim je pomagal zato, ker se mu je zdelo tako prav, mogoče pa ga je samo Gerda spominjala na njegovo mlajšo sestro.

Ottov notranji boj:

Otto sprva niti ni prepričan, ali je na Hitlerjevi strani ali ne, enkrat je šel skrivaj celo na nacistični sestanek, zato najprej pomaga Sarah in Danielu samo zato, ker noče pustiti sestrice Gerde same z njima. Sčasoma spozna, da je bila to edina pravilna odločitev. Ko pripravljajo tovornjak, kamor so med krompir skrili tudi mlada ubežnika, Otto vpraša bratranca: "Zakaj toliko tvegaš zanju? Saj nista kot mi." Bratranec mu odgovori: "Vsi smo ljudje in ljudje si pomagamo med sabo."

Pri starki, ki jih povabi k sebi domov na pojedino, Otto najde skrito fotografijo Hitlerja, kar drugim otrokom zamolči. Ko jih potem starka izda obmejnim policistom, postane prav Otto glavni vodnik na begu. Prav on zamoti policiste, da lahko drugi prečkajo mejo s Švedsko. Od vseh otrok je Otto tisti, ki ga ta izkušnja najbolj spremeni.

Predlogi za vprašanja:

Zakaj Otto tako težko vidi, kaj je "prav" in kaj "narobe"?

Zakaj na začetku noče pomagati?

Zakaj Gerda tako zelo dobro ve, kaj je treba narediti?

Kako človek spremeni svoje mnenje? Kako začnemo pomagati drugim?

Skrivalnice kot otroška igra in način preživetja:

Skrivanje je v filmu THE CROSSING pogosto. Daniel in Sarah se skrivata pred nacisti. Gerdo spoznamo, ko se skriva pod mizo in se igra Tri mušketirje. Otto prikriva, da je šel na sestanek Hitlerjeve mladine. Gerdina in Ottova starša prikrivata, da sodelujeta z odporniškim gibanjem in da v kleti družinske hiše skrivata Daniela in Sarah. Za otroke postaja skrivanje v filmu vse težje in nevarnejše. Skrivajo se na ulici, kjer nacisti ravno aretirajo mlado družino, med vrečami krompirja, ki jih pregleduje obmejna policija, v prazni koči sredi gozda, medtem ko jih išče policija ...

Predlogi za vprašanja:

V kaj se v filmu spremeni otroška igra?

Se spomniš prizorov, ko so se otroci skrivali?

Kaj vse se še skriva in prikriva v filmu? Zakaj?

Nasveti staršev:

Danielu in Sarah:

Ko se Daniel in Sarah vrmeta domov in najdeta prazno stanovanje, zagleda Daniel očetove čevlje, ki so njihov skrivni znak, da je treba pobegniti. Oče je moral hitro na Švedsko, otroka pa naj bi k njemu pripeljala Gerdina in Ottova starša, ki sodelujeta z norveškim odporniškim gibanjem. Za prečkanje meje s Švedsko sta imela že vse pripravljeno.

Gerdi in Ottu:

Ko aretirajo Gerdinega in Ottovega očeta, reče oče hčerki: "Božični darili sta v kleti, odnesita ju teti. " Potem mama prosi Otta, naj poskrbi za svojo sestrico. Ko Gerda najde Sarah in Davida v kleti, takoj razume, da je oče govoril o njiju. Zato takoj uredi vse za beg na Švedsko.

Predlogi za vprašanja:

Kakšna navodila so dobili otroci od staršev?

© Maipo Film AS

Ozadje teme »bežanja« v filmu THE CROSSING:

Producentka Cornelia Boysen je prvič zavrnila scenarij, ker ni hotela snemati še enega filma o vojni. Drugič ji je popravljen scenarij prinesla režiserka Johanne Helgeland. Bilo je leta 2015, ko je bila zaradi vojne v Siriji begunska kriza na vrhuncu. Zaradi prihoda več sto tisoč beguncev v Evropo, se je v medijih in družbi veliko govorilo o bežanju in skrivanju. Cornelia Boysen se je tako odločila, da bi zlasti mladim gledalcem rada pokazala, da je bežanje večen svetovni fenomen. Zlasti vojne so tiste, ki preženejo ljudi iz njihovih domov. In med njimi so tudi otroci, ki potrebujejo pomoč.

Ozadje o dokumentarnih posnetkih v filmu THE CROSSING:

Film temelji na knjigi avtorice Maje Lunde, ki je pisala po resničnih dogodkih in po zelo podobni zgodbi. Zato se film začne z dokumentarnimi črno-belimi posnetki, ki potem neopazno preidejo v igrani film. In tudi na koncu filma so podatki o ljudeh, ki so prečkali norveško-švedsko mejo. Primer: Protagonista Sarah in Daniel prvič vidimo na črno-belih posnetkih, ki so zelo sorodni dokumentarnim. Po tem postane film barven in izmišljena zgodba se prične.

Predlogi za vprašanja:

Kako se film začne? Kaj opaziš? Kaj vidiš?

Kdaj se film spremeni iz dokumentarnega v igranega? Kaj opaziš na koncu filma?

Kaj pomeni, da je film "posnet po resničnih dogodkih"?

Predlogi za vprašanja o snemanju s kamero/ perspektivi:

Kako je postavljena kamera, iz katerih kotov snema? Kako lahko s kamero prebudimo različna občutja?

Primeri:

- *Povečevanje napetosti pri pregledu obmejne policije z omejenim pogledom (kamere, Sarah in Daniela). Prizor spremlja tudi dramatična glasba.*
- *Prihod z dolgim posnetkom k Johnsonovi hiši (kjer so padli v starkino past).*
- *Ptičja perspektiva, ko nacisti iščejo otroke v gozdu. Vojaki so od zgoraj majhni, čakajo okrepiteve.*

© Maipo Film AS

Ogrinjalo:

Predpasnik postane ogrinjalo z nadnaravnimi močmi. Gerda bi rada bila pogumna kot pogumni mušketir Portos. Ogrinjalo ji daje pogum. Ogrinjalo si sleče samo enkrat, ko v koči sredi gozda ostanejo brez hrane in ko spozna, kako resno je vse skupaj. Sarah jo potem spodbudi, naj spet uporabi ogrinjalo in jim pove zgodbo o Treh mušketirjih. Spreminjanje predpasnika v ogrinjalo je lahko tudi emancipacija, ukinitvev stereotipnih vlog. Preoblačenje v super junake je pogosto želja, da bi otrok zmožgal več, kot navadno zmore pri svojih letih.

Vprašanja o opremi in barvi:

Kaj si v filmu opazil glede barv? (veliko je modre barve)

Katera oblačila so zelo pomembna za zgodbo? Kaj predstavljajo?

- Čevlji Danielovega in Sarahinega očeta
- Gerdino ogrinjalo

Lokacije: skrivališča, transport (vlak, avto, pešačenje), vasi, svetel, neprijazen in mrzel gozd, zimska narava

Čas: leto 1942, nacionalsocializem, Norveška, Švedska

Začetek/konec: Gerda, ko je že starejša, začne pripovedovati zgodbo, film se konča s snidenjem vseh otrok.

Pogovor z Johanne Helgeland: https://www.youtube.com/watch?v=N8iDHbg_cEI

Pedagoško gradivo je za namen EFA Evropske nagrade mladega filmskega občinstva pripravljeno s strani Evropske filmske akademije in zavoda Otok.